

Rolnummer 297
Arrest nr. 53/92 van 9 juli 1992

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 215 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen, ingesteld door de echtgenoten Beauvois-Viatour en medeverzoekers.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit waarnemend voorzitter rechter J. Wathelet en voorzitter J. Delva, en de rechters D. André, F. Debaedts, K. Blanckaert, L. De Grève en M. Melchior, bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen, onder voorzitterschap van waarnemend voorzitter rechter J. Wathelet,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de vordering*

Bij verzoekschrift dat bij op 28 juni 1991 ter post aangetekende brief aan het Hof is toegezonden en op 1 juli 1991 ter griffie is ontvangen, wordt de vernietiging van artikel 215 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen, dat in de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten een artikel 4bis invoegt, gevorderd door J. Beauvois en zijn echtgenote F. Viatour, landbouwers, wonende te 5370 Havelange, Ferme d'Offoux 1, de landbouwvennootschap Stassart-Himbe, met zetel te 4590 Ouffet, Néblon-le-Moulin 3, die allen woonplaats hebben gekozen ten kantore van Mrs Ranscelot, Grégoire en Lejeune, advocaten, te 4000 Luik, avenue Blondin 21; P. de Theux, landbouwer, wonende te 1970 Wezembeek-Oppem, Mechelsesteenweg 303 en H. Hauthier, landbouwer, wonende te 1401 Baulers, rue Plancenoit 6, die woonplaats hebben gekozen ten kantore van Mr. G. Goisse, advocaat, te 5000 Namen, rue Pépin 26.

In een verzoekschrift dat samen met het hierboven vermelde verzoekschrift aan het Hof is toegezonden, hebben de vennootschap Stassart-Himbe en H. Hautier de schorsing van de bovenvermelde bepaling gevorderd. Die vordering is verworpen bij arrest nr. 29/91 van 24 oktober 1991.

II. *Rechtspleging*

Bij beschikking van 1 juli 1991 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er ten deze geen reden was om de artikelen 71 en volgende van de voormelde bijzondere wet toe te passen.

Conform artikel 76 van de bovenvermelde bijzondere wet is van het beroep kennis gegeven bij op 23 juli 1991 ter post aangetekende brieven, die op 24 en 25 juli 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Het bij artikel 74 van de bovenvermelde bijzondere wet voorgeschreven bericht is in het *Belgisch Staatsblad* van 30 juli 1991 bekendgemaakt.

De vereniging zonder winstoogmerk « Confederatie van de Belgische Bietplanters », die woonplaats heeft gekozen ten kantore van Mr. J.P. De Bandt, advocaat, Brederodestraat 13, 1000 Brussel, en de vereniging zonder winstoogmerk « Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België », die woonplaats heeft gekozen ten kantore van Mr. L. Simont, advocaat bij het Hof van Cassatie, H. Wafelaertsstraat 47-51, 1060 Brussel, hebben ieder bij op 28 augustus 1991 ter post aangetekende brieven een memorie van tussenkomst neergelegd.

De Ministerraad, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, met ambtswoning te 1000 Brussel, Wetstraat 16, heeft bij op 5 september 1991 ter post aangetekende brief een memorie ingediend.

Bij beschikking van 17 september 1991 is rechter M. Melchior als lid van de zetel aangewezen ter vervanging van rechter L. François.

Afschriften van die memories zijn conform artikel 89 van de organieke wet bij op 24 september 1991 ter post aangetekende brieven verstuurd en op 25 en 26 september 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

De verzoekende partijen hebben bij op 25 oktober 1991 ter post aangetekende brief een memorie van antwoord ingediend.

De Confederatie van de Belgische Bietplanters heeft bij op 13 maart 1992 ter post aangetekende brief een document met als titel «aanvullende memorie » overgezonden.

Bij beschikkingen van 21 november 1991 en van 25 mei 1992 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, respectievelijk tot 28 juni 1992 en tot 28 december 1992 verlengd.

Bij beschikking van 5 mei 1992, nadat voorzitter I. Pétry zich verhinderd verklaard had wegens de nabijheid van haar ambtsneerlegging, is vastgesteld dat rechter J. Wathelet de functie van voorzitter waarneemt en dat rechter D. André de zetel aanvult en rechter J. Wathelet als verslaggever vervangt.

Bij beschikking van 5 mei 1992 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 27 mei 1992.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven, die, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte zijn gebracht bij op 5 mei 1992 ter post aangetekende brieven, die op 6 en 7 mei 1992 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Op de terechtzitting van 27 mei 1992 :

- zijn verschenen :

. Mr. Y. Ranscelot en Mr. E. Grégoire, advocaten bij de balie te Luik, voor de verzoekende partijen Beauvois-Viatour en de vennootschap Stassart-Himbe;

. Mr. Ch. Daillet loco Mr. J. Goisse, advocaten bij de balie te Namen, voor de verzoekers de Theux en Hautier;

. Mr. J.M. Van der Mersch, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

. Mr. N. Cahen, advocaat bij de balie te Brussel, loco Mr. L. Simont, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België;

. Mr. J.P. De Bandt en Mr. R. Ergec, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Confederatie van de Belgische Bietplanters;

- hebben de rechters D. André en L. De Grève verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *In rechte*

Ten aanzien van het onderwerp van het beroep tot vernietiging

1.B.1. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van artikel 215 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen, dat een artikel 4bis invoegt in de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in de landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten.

Dat artikel bepaalt :

« § 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 3 van deze wet, kan de Koning de voorwaarden bepalen waaronder de Minister van Landbouw de representatieve beroepsorganisaties van suikerfabrikanten en van de verkopers van bieten erkent en de overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven goedkeurt waarbij de individuele en collectieve betrekkingen tussen suikerfabrikanten en de verkopers van bieten worden geregeld, alsmede de rechten en verplichtingen van de contracterende partijen.

Deze overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven kunnen inzonderheid regels bevatten met betrekking tot de voorwaarden voor aankoop, levering, ontvangst en betaling van bieten, met betrekking tot de voorwaarden van de verdeling van leveringsrechten, het beheer van deze rechten en de overdracht van deze rechten van de titularis naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat en met betrekking tot de voorwaarden waaronder de afhoudingen verricht kunnen worden door de suikerfabrikanten op de betaling van de bieten met het oog op het dekken van de kosten van de activiteiten van de beroepsorganisaties of met het oog op het verzekeren van de behartiging van de belangen die zij vertegenwoordigen of de financiering van een deelname in het kapitaal van ondernemingen van de betrokken sector.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van artikel 3 van deze wet, kan de Koning de voorwaarden bepalen waaronder de Minister van Landbouw representatieve beroepsorganisaties erkent, hetzij van de suikerfabrikanten, hetzij van de bietenverkopers, hetzij van de suikerfabrikanten en bietenverkopers en de gemeenschappelijke regels, vastgesteld door deze representatieve beroepsorganisaties, goedkeurt.

Die gemeenschappelijke regels kunnen betrekking hebben op de produktie en het op de markt brengen van de bieten en van de suiker, alsmede op de behartiging van de vertegenwoordigde belangen.

Die gemeenschappelijke regels mogen niet strijdig zijn met de bepalingen van de overeenkomsten van het bedrijfsleven, bedoeld in § 1.

§ 3. De erkende representatieve beroepsorganisaties onderwerpen zich aan het toezicht van de Minister van Landbouw of van zijn afgevaardigden met betrekking tot hun boekhouding en met betrekking tot de toepassing van de goedgekeurde overeenkomsten van het bedrijfsleven en gemeenschappelijke regelen.

Het toezicht kan uitgeoefend worden door ambtenaren die als waarnemer aan vergaderingen van de beheersorganen deelnemen.

De goedgekeurde overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven en gemeenschappelijke regels hebben de rechtsgevolgen van verordeningen en binden de categorieën van betrokken personen. Zij worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad als bijlage bij het ministerieel besluit tot goedkeuring. »

1.B.2. Krachtens artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof moet het verzoekschrift het onderwerp van het beroep vermelden en een uiteenzetting van de feiten en middelen bevatten. Het Hof moet de omvang van het beroep tot vernietiging bepalen op basis van de inhoud van het verzoekschrift.

Uit het verzoekschrift blijkt dat de door de verzoekende partijen aangevoerde middelen uitsluitend betrekking hebben op artikel 4bis, § 1, tweede lid, en meer bepaald op de daarin aan de beroepsorganisaties gegeven machtiging om via overeenkomsten van het betrokken bedrijfsleven de voorwaarden te regelen voor de verdeling van de leveringsrechten voor bieten en de overdracht van die rechten van de titularis naar een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat. Daarentegen blijkt uit de inhoud van het verzoekschrift niet dat de verzoekende partijen de in de voormelde wetsbepaling vervatte machtiging betwisten om de voorwaarden te regelen waarin de suikerfabrikanten afhoudingen op de betalingen van de bieten kunnen doen.

Het Hof stelt dus vast dat het onderwerp van het beroep in werkelijkheid beperkt is tot artikel 4bis, § 1, tweede lid, en meer bepaald tot de daarin aan de beroepsorganisaties gegeven machtiging om via overeenkomsten van het bedrijfsleven de verdeling en de overdracht van de leveringsrechten voor bieten te regelen.

Ten aanzien van het belang om in rechte te treden

A.1. De verzoekers Beauvois en Viatour (eerste verzoekers) en de verzoeker de Theux (tweede verzoeker) zijn landbouwers en hebben de geldigverklaring verkregen van een opzegging door hun vader of moeder betreffende gronden waarop suikerbieten kunnen worden geteeld. De pachters, die dus die gronden moeten verlaten, genoten leveringsrechten. De verzoekers, die het recht wensen te verkrijgen om bieten te planten en ze tegen een normale prijs aan de suikerfabriek te leveren, zullen het akkoord van de pachters voor de afstand van de leveringsrechten moeten krijgen en de prijs voor het overnemen van die leveringsrechten moeten betalen. Zij achten die situatie ongelijk ten opzichte van de andere bietplanters die leveringsrechten genieten. Volgens hen raakt de aangevochten norm hen rechtstreeks en ongunstig in hun rechtssituatie.

De verzoekers landbouwvennootschap Stassart-Himbe (derde verzoeker) en Hautier (vierde verzoeker) zijn akkerbouwers of landbouwers. Zij bebouwen gronden waarop suikerbieten kunnen worden geteeld maar zij hebben geen bietenquotum toegewezen gekregen, zodat zij geen bieten kunnen telen, wat voor hen een inkomensderving veroorzaakt.

A.2. De Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België (tussenkomen v.z.w.) betwist het belang van de verzoekers. Zij is van oordeel dat zij geen belang hebben om in rechte te treden omdat hun klacht niet voortvloeit uit de bestreden wet, waarvan de bepalingen volstrekt identiek zijn met artikel 13, § 3, van de E.E.G.-verordening nr. 206/68 die, mocht de wetsbepaling worden vernietigd, de wettelijke grondslag zou kunnen vormen voor een overeenkomst die de verdeling van de leveringsrechten regelt. De tussenkomen partij voert ook aan dat de klacht van de verzoekers niet voortvloeit uit de aangevochten wet maar uit de overeenkomst van het bedrijfsleven van 23 december 1985, die is goedgekeurd bij ministerieel besluit, en dat het Hof niet bevoegd is om de toepassing van een gemeenschapsbepaling of een wetsbepaling te onderzoeken.

De tussenkomen partij is van mening dat de eerste en de derde verzoeker er evenmin belang bij hebben de vernietiging te vorderen. Die verzoekers zijn eigenaar van gronden die worden bebouwd door landbouwers die de gronden moeten verlaten en zij achten zich in hun rechtssituatie geraakt omdat zij het schriftelijk akkoord van die landbouwers moeten krijgen en hen moeten betalen voor de overdracht van de leveringsrechten. De tussenkomen partij doet opmerken dat de klacht van de verzoekers niet voortvloeit uit de wet maar uit de overeenkomst van het betrokken bedrijfsleven die eventueel krachtens de wet zou worden gesloten en die de door de verzoekers aangevochten wijze van overdracht zou voorschrijven.

A.3. In haar memorie en op de terechtzitting betwist ook de Confederatie van de Belgische Bietplanters (tweede tussenkomen v.z.w.) het belang van alle verzoekers om in rechte te treden. Zij stelt vast dat de verzoekers geen enkele grief doen gelden tegen de machtiging als dusdanig van de beroepsorganisaties door de bestreden wetsbepaling; de verzoekers voeren bijgevolg niet aan dat de aldus toegekende bevoegdheid op zich de Grondwetsbepalingen waarvan het Hof de naleving verzekert, kan schenden. Volgens de tussenkomen partij vloeit daaruit voort dat de verzoekers niet aantonen dat de aangevochten norm hen rechtstreeks en ongunstig in hun rechtssituatie raakt. Die beweegredenen gelden zowel voor de machtiging om de verdeling van de leveringsrechten te regelen als voor de machtiging om de overdracht van die rechten te regelen. Bovendien kan de aangevochten norm, die op zich niet het beginsel van een overdracht van leveringsrechten oplegt, de verzoekers niet rechtstreeks en evenmin ongunstig in hun rechtssituatie raken. De tussenkomen partij doet ook opmerken dat de door de aangevochten norm verleende machtiging eigenlijk is opgenomen in de E.E.G.-verordening nr. 206/68 van 20 februari 1968 en zulks in dezelfde bewoordingen als de in het beroep beoogde norm.

A.4. Van zijn kant doet de Ministerraad opmerken dat de aangevochten norm de verzoekers geenszins belet een leveringsrecht voor bieten te verkrijgen, dat het gaat om een machtigingswet en dat het dus niet zeker is dat de bestreden norm rechtstreeks en automatisch de verzoekers nadeel zal berokkenen, terwijl bovendien de overeenkomst van het bedrijfsleven door de bevoegde minister nog niet is goedgekeurd. Wat de verzoekers Beauvois betreft, voert de Ministerraad aan dat niets toelaat te beweren dat zij tegen 31 december 1992 niet het akkoord van de uittredende huurders zullen krijgen. De Ministerraad beklemtoont dat de E.E.G.-reglementering een overgangsmaatregel is en, in haar huidige toestand, slechts geldt tot aan het einde van de bieten campagne

1992. De Ministerraad is van mening dat de situatie van de verzoekers geenszins ongelijk is ten opzichte van de andere eigenaars die zich in dezelfde situatie bevinden.

Wat het belang betreft van de landbouwvennootschap Stassart-Himbe, die in 1981 en 1982 geen suikerbieten heeft geproduceerd en die geen quotum heeft kunnen krijgen toen zij dat in 1983 heeft gevraagd omdat die regeling op dat ogenblik nog niet bestond, is de Ministerraad van mening dat zij niet doet blijken van een belang om het beroep tot vernietiging in te dienen, vermits de vernietiging van de aangevochten wet haar toestand geenszins zou wijzigen. De Ministerraad is ook van mening dat de aangehaalde cijfers niet ernstig lijken.

Ten aanzien van de verzoeker de Theux is de Ministerraad van mening dat dezelfde redenering kan worden gevolgd als voor de verzoeker Beauvois, met als enig verschil dat de verzoeker de Theux zijn leveringsrecht op 1 november 1991 zal kunnen verkrijgen.

Ten aanzien van de verzoeker Hautier meent de Ministerraad dat dezelfde redenering kan worden gevolgd als voor de landbouwvennootschap Stassart-Himbe en dat er aan toegevoegd moet worden dat die verzoeker met volledige kennis van zaken in 1984 een boerderij heeft gekocht die sedert vele jaren en onder meer tijdens de referentie jaren geen bieten meer had geproduceerd.

2.B.1. Artikel 107ter van de Grondwet bepaalt :

« ... De zaak kan bij het Hof aanhangig worden gemaakt door iedere bij wet aangewezen overheid, door ieder die doet blijken van een belang of, prejudicieel, door ieder rechtscollege. »

Naar luid van artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof kunnen de beroepen tot vernietiging worden ingesteld « door iedere natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang ... ».

Het vereiste belang is aanwezig bij diegenen die door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig in hun situatie zouden kunnen worden geraakt.

2.B.2. De aangevochten bepaling - zoals zij hierboven is toegelicht - machtigt de beroepsorganisaties om via akkoorden van het bedrijfsleven de verdeling en de overdracht van de leveringsrechten voor bieten te regelen.

De verzoekers zijn allen landbouwers die gronden bewerken waarop suikerbieten kunnen worden geteeld. Hun situatie kan dus door de aangevochten wet rechtstreeks en ongunstig worden geraakt.

Wat het eerste middel betreft

3.A.1. Het eerste middel is afgeleid uit de verbreking van de gelijkheid van de eigenaars-landbouwers door de wetgever, juist omdat die een wet heeft goedgekeurd om de tenuitvoerlegging van de door de Raad van State vernietigde akte mogelijk te maken.

De verzoekers leggen uit dat er een overeenkomst was, goedgekeurd bij ministerieel besluit, en dat die akten door de Raad van State in zijn arrest van 12 juni 1990 zijn vernietigd, omdat de beroepsverenigingen die door een E.E.G.-verordening gemachtigd zijn om die overeenkomsten te sluiten, door die verordening slechts gemachtigd zijn regels vast te stellen voor het sluiten en het uitvoeren van contracten die de fabrikanten en de planters binden, en niet gemachtigd zijn om regels vast te stellen betreffende contractuele relaties die andere personen binden. De verzoekers zijn van oordeel dat de wetgevende macht door de bestreden bepaling de motivering van de Raad van State omzeilt en de principiële gelijkheid ten aanzien van de verzoekers verbreekt door een wet goed te keuren die de geldigheid van een door de Raad van State vernietigde akte mogelijk maakt.

3.A.2. In haar memorie is de v.z.w. Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België, tussenkomende partij, van oordeel dat het eerste middel niet ontvankelijk is bij gebrek aan toelichting : het zet immers niet uiteen hoe er een schending zou zijn van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. Bovendien is dat middel niet gegrond want het berust op een onjuiste interpretatie van het arrest van de Raad van State die stelt dat de aan hem voorgelegde bepalingen de beroepsorganisaties niet machtigen om de overdracht van het leveringsrecht te regelen, zoals zij dat hebben gedaan. De aangevochten wet had niet tot doel een door de Raad van State vernietigde akte geldig te verklaren maar heeft het vastgestelde ontbreken van een machtiging verdoezeld. De partij besluit dat het middel, in zoverre het de bestreden wet verwijt het vernietigingsarrest te hebben omzeild, feitelijke grondslag mist. Voor het overige voert de partij aan dat er in de doelstelling van de wetgever geen enkele grond van discriminatie kan worden gevonden : de aangevochten wet, die er zich toe beperkt een machtiging toe te kennen, ontnemt de verzoekers geen rechtszekerheid aangezien de verordeningbepalingen die krachtens die machtiging zouden worden genomen, aan de Raad van State kunnen worden voorgelegd. Zij besluit dat het middel dus ook in rechte faalt.

3.A.3. Ten aanzien van het eerste middel, dat zij als niet-gegrond verwerpt, meent de v.z.w. Confederatie van de Belgische Bietplanters, andere tussenkomen partij, dat de aangevochten bepaling tot doel heeft een wettelijke basis tot stand te brengen voor de overeenkomsten van het bedrijfsleven en dat zij geenszins beoogt met terugwerking de nietigheid van de overeenkomst en het ministerieel besluit dat ze goedkeurt, op te heffen.

3.A.4. In zijn memorie zet de Ministerraad, ten aanzien van het eerste middel, de motieven uiteen waarom de Raad van State zijn vernietigingsarrest heeft gewezen, motieven gebaseerd op de ontstentenis van een machtiging; hij stelt dat de Raad van State zelf van oordeel was dat de overheid die bevoegd is om de zaak te regelen, een wijze van overdracht van leveringsrechten kon voorschrijven, voortspruitend uit de aard die zij er wilde aan toekennen. De Ministerraad doet gelden dat de aangevochten bepaling juist tot doel heeft de wettelijke basis te leveren die ontbrak aan de akten die door de Raad van State zijn vernietigd. Hij meent dus dat de wetgevende macht de motivering van de Raad van State niet heeft omzeild.

3.A.5. In hun memorie van antwoord trachten de verzoekers de stelling van de tegenpartij en van de tussenkomen partijen te weerleggen. Zij zijn van oordeel dat de aangevochten wet wel degelijk tot doel heeft gehad het arrest van de Raad van State te omzeilen en de discriminatie tussen de planters die reeds een quotum bezitten en de andere planters te handhaven. Volgens hen heeft de aangevochten wet aan de nieuwe overeenkomsten van het bedrijfsleven geen wettelijke basis kunnen geven door afwijkingen van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek en van de wetgeving op de pachtcontracten toe te staan : zij beweren dat de wet van 29 december 1990 daartoe de nodige beslissing had moeten nemen en juist bepalen welke wijziging zij in het Burgerlijk Wetboek en in de pachtcontracten aanbracht. Dat is evenwel duidelijk niet het geval.

3.B.1. In zijn arrest van 12 juni 1990 (nr. 35.194) heeft de Raad van State de overeenkomst van het bedrijfsleven van 17 maart 1987 die de algemene voorwaarden vaststelt voor de aankoop en de inontvangstneming van suikerbieten voor de campagnes 1986, 1987 tot 1990-1991, alsmede artikel 2 van het ministerieel besluit van 14 oktober 1987 dat die overeenkomst goedkeurt, vernietigd.

Uit de motivering van het arrest blijkt dat de Raad van State van mening was dat de auteurs van de overeenkomst van het bedrijfsleven door de E.E.G.-verordening nr. 206/68 niet gemachtigd waren om regels vast te stellen betreffende contractuele relaties die andere personen dan de suikerfabrikanten en de planters binden, noch om af te wijken van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek en van de wetgeving op de pachtcontracten.

De aangevochten bepaling heeft tot doel aan de beroepsorganisaties de hun ontbrekende machtiging toe te kennen. Zij heeft echter niet tot doel door de Raad van State vernietigde administratieve handelingen te bevestigen en zij ontnemt dus niet een essentiële jurisdictionele waarborg aan een categorie van rechtsonderhorigen.

Het eerste middel is dus niet gegrond.

Wat het tweede middel betreft

4.A.1. De verzoekers leiden een tweede middel af uit de schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet door de wet doordat het nieuwe artikel 4bis een discriminatie in het leven roept onder de Belgen, landbouwers met gronden waarop bieten kunnen worden geteeld. De aangevochten wet heeft immers de mogelijkheid gehandhaafd dat de overlater aan de nieuwe planter al dan niet zijn akkoord kan geven voor de overdracht van de leveringsrechten. Zij zijn van oordeel dat de wet aldus een stelsel mogelijk heeft gemaakt waarin de quota niet objectief en gelijkmatig worden toegewezen aan alle planters, oude en nieuwe, naargelang van de bewerkte oppervlakte.

4.A.2. Ten aanzien van het tweede middel is de v.z.w. Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België in haar memorie van tussenkomen in de eerste plaats van oordeel dat, aangezien het leveringsrecht een contractueel recht is, het middel moet worden verworpen omdat de artikelen 6 en 6bis niet van toepassing zijn op zulk een recht.

De tussenkomenende partij meent overigens dat het middel, in zoverre het de wet verwijt een discriminatie in het leven te roepen tussen hen die een contract hebben en degenen die geen contract hebben, moet worden verworpen omdat het niet de aangevochten wet is die het toekennen en het verdelen van de leveringscontracten regelt, maar wel de overeenkomsten van het bedrijfsleven. Tot slot doet zij opmerken dat over de leveringsrechten is onderhandeld zodat alle betrokken partijen, alle verkopers van bieten, tot wie de verzoekers niet behoorden, identieke rechten genieten en dat de verzoekers vanzelfsprekend geen discriminatie kunnen vinden in het feit dat degenen die, zoals zij, geen verkopers van bieten waren en zijn, dat recht niet hebben gekregen. Aangezien de suikerproductie en bijgevolg de bietproductie door de gemeenschapsreglementering beperkt zijn, wordt, volgens de memorie, de beperking, voor de toekomst, van het voordeel dat uit het toekennen van een leveringsrecht voortvloeit, bovendien door het nagestreefde doel verantwoord en is ze evenredig met dat doel. De tussenkomenende partij is van oordeel dat de verzoekers geen discriminatie aanvoeren ten opzichte van hen die zich in dezelfde situatie van landbouwer zonder leveringsrecht bevinden. Wat de grief tegen de mogelijke wijzen van overdracht betreft, is de tussenkomenende partij van mening dat de aangevochten wet de verzoekers niet benadeelt maar hen integendeel een bijkomende mogelijkheid biedt om het recht te verwerven, zonder op een herverdeling of een aanpassing te moeten wachten en dat het akkoord van de overlater, aan wie het recht bij contract, persoonlijk en op grond van zijn vroegere productie is toegewezen, wordt verantwoord door de bepalingen die het verbintenissenrecht regelen en door het gemeenschapsrecht.

4.A.3. De tussenkomenende partij, v.z.w. Confederatie van de Belgische Bietplanters, verwerpt van haar kant het tweede middel omdat het niet gegrond is. Zij voert aan dat de wetsbepaling uitsluitend beoogt een wettelijke basis te bieden voor het sluiten van overeenkomsten van het bedrijfsleven en zelf geen enkele bepaling bevat betreffende het toekennen van leveringsrechten voor bieten. Volgens haar ziet men niet goed in hoe de aangevochten bepaling in die omstandigheden de gelijkheid tussen de landbouwers met gronden waarop suikerbieten kunnen worden geteeld, zou hebben kunnen verbreken.

4.A.4. De Ministerraad, van zijn kant, ziet in het tweede middel twee onderdelen. Volgens het eerste onderdeel zou er, wat de bietenteelt betreft, discriminatie zijn in geval van grondoverdracht. In zijn memorie is de Ministerraad van mening dat de wetgever, door toe te staan dat in de overeenkomsten van het bedrijfsleven de overdracht van leveringsrechten aan een derde met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de houder van de rechten die het genot van gronden overlaat, wordt geregeld, geen criteria heeft laten vaststellen die niet objectief, verantwoord en redelijk zouden zijn. Hij is van mening dat het door de wetgever aangewende middel normaal is en noodzakelijk voor het nagestreefde doel, met name het sluiten van overeenkomsten van het bedrijfsleven voorgeschreven door de E.E.G.-reglementering om de bietproductie te beperken; wat geenszins onredelijk is en niet verhindert dat al degenen die zich in dezelfde, gemakkelijk te identificeren specifieke situatie bevinden, op dezelfde manier worden behandeld.

Volgens het tweede onderdeel zou er discriminatie zijn omdat er geen nieuwe bietproductie mag komen. Volgens de Ministerraad ligt het antwoord voor dit onderdeel voor de hand : de stijging van de bietproductie in België wordt niet afgeremd door het bestreden artikel 215 maar door de E.E.G.-reglementering.

4.A.5. In hun memorie van antwoord zijn de verzoekers het er over eens dat hun tweede middel twee onderdelen bevat.

Eerste onderdeel : er mag geen nieuwe bietproductie komen op gronden waarop bieten kunnen worden geteeld.

De verzoekers betwisten de argumenten van de Ministerraad die beweert dat het de E.E.G.-reglementering is die de stijging van de bietproductie in België afremt. Niet de beperking door de Gemeenschap is volgens hen in het geding, maar de produktiemogelijkheden voor alle potentiële producenten onder wie geen onderscheid mag worden gemaakt naargelang zij al dan niet gevestigde planters zijn. Volgens de verzoekers houdt die discriminatie duidelijk een schending in van artikel 6 van de Grondwet.

Tweede onderdeel : in geval van grondoverdracht kan de nieuwe uitbater het leveringsrecht slechts krijgen mits het akkoord van de vroegere uitbater (en natuurlijk mits betaling van het leveringsrecht aan die persoon). De verzoekende partijen achten het onaanvaardbaar dat de overlater kan weigeren zijn akkoord te geven of het te gelde te maken. De overlater heeft per definitie zijn exploitatie opgegeven en kan dus geen bieten meer leveren : de verzoekers vragen zich af op welke grond hij de nieuwe uitbater kan verplichten hem een recht te betalen dat hij definitief heeft verloren; zij doen overigens gelden dat aan de uitbaters die over geen quotum beschikken stelselmatig elk leveringsrecht wordt geweigerd en zij zijn dus van oordeel dat er een discriminatie is die voor hen ten volle speelt.

Overigens verwerpen de verzoekers de bewering volgens welke alle exploitanten op dezelfde manier worden behandeld. Voor hen is het niet de vraag of alle exploitanten zonder quotum op dezelfde manier worden behandeld, maar wel of het billijk en redelijk is dat de gevestigde producenten de leveringsrechten enkel in hun voordeel kunnen monopoliseren. De verzoekers voeren aan dat zij nooit hebben beweerd dat de leveringsrechten zouden moeten worden toegekend aan de eigenaar van de grond, maar wel aan de uitbater ervan, ongeacht of hij eigenaar of pachter is. De verzoekers zijn het evenmin eens met de stelling van de tussenkomende partij v.z.w. Algemene Maatschappij der Suikerfabrikanten van België, die beweert dat een contractueel recht niets te maken heeft met de artikelen 6 en 6bis. Zij zijn van mening dat, aangezien zij niet meer de mogelijkheid hebben om leveringsrechten bij de suikerfabrieken te verkrijgen, hun rechten ernstig worden geschaad, dat zij gediscrimineerd worden ten opzichte van andere, bevoorrechte planters en dat zij niet meer gelijk zijn voor de wet. Artikel 6bis van de Grondwet bepaalt dat het genot van de rechten zonder discriminatie moet worden verzekerd. Men begrijpt de argumentatie niet volgens welke voor sommige rechten een discriminatie in het leven zou kunnen worden geroepen omdat zij van contractuele aard zijn.

4.B.1. De aangevochten wet machtigt de beroepsorganisaties om via overeenkomsten van het bedrijfsleven de voorwaarden voor de verdeling van de leveringsrechten te regelen.

Die machtiging is op zich niet in strijd met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet : zij kan niet geacht worden de beroepsorganisaties te ontslaan van het naleven van die artikelen wanneer zij overeenkomsten van het bedrijfsleven sluiten, noch, met name middels de voorwaarden die de Koning bepaalt, de Minister van Landbouw toe te staan overeenkomsten goed te keuren die de vermelde grondwetsbepalingen niet in acht nemen.

Het in toepassing brengen van de wettelijke bepalingen is niet onderworpen aan de controle door het Hof.

4.B.2.a. De aangevochten bepaling machtigt de beroepsorganisaties om via overeenkomsten van het bedrijfsleven de overdracht van leveringsrechten van de titularis naar een derde, met of zonder overdracht van het genot van gronden en met of zonder het schriftelijk akkoord van de

titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat, te regelen.

De verzoekers voeren aan dat die bepaling in strijd is met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet omdat zij aan de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat, het recht voorbehoudt om aan de nieuwe planter zijn akkoord te geven voor de overdracht van de leveringsrechten.

4.B.2.b. De door de wetgever aan de beroepsorganisaties gegeven machtiging om via een overeenkomst van het bedrijfsleven de overdracht van de leveringsrechten voor bieten te regelen, is op zich niet in strijd met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet voor zover die machtiging niet toestaat een stelsel van overdracht in te voeren dat in strijd is met die grondwetsbepalingen, hetgeen het Hof moet onderzoeken.

4.B.3. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de bestreden maatregel en met de aard van de in het geding zijnde beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

De aangevochten wet maakt de handhaving en verergering mogelijk van het onderscheid dat vanaf de eerste overeenkomsten van het bedrijfsleven is gemaakt tussen de producenten die de leveringsrechten toegewezen kregen en de anderen. Zij staat immers de beroepsorganisaties die de overeenkomst sluiten toe de overdracht van de leveringsrechten afhankelijk te stellen van het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat. Laatstgenoemde, die reeds bevoordeeld was door het verwerven van een leveringsrecht, krijgt op die manier de mogelijkheid om naast dat voordeel er een tweede te bekomen, namelijk het afstaan van zijn leveringsrecht aan wie hij wil en volgens de voorwaarden die hij bepaalt. Dat voordeel kan niet worden verantwoord ten opzichte van het door de wetgever nagestreefde doel dat erin bestaat de leveringsrechten voor bieten billijk te verdelen, rekening houdend met het maximumquotum dat door de E.E.G.-verordeningen aan België is toegekend. Het is des te minder verantwoord omdat het voor hen die aanvankelijk geen leveringsrechten toegewezen kregen en daardoor benadeeld waren, de

kansen vermindert om leveringsrechten te krijgen als gevolg van een herverdeling van die rechten.

Derhalve moet artikel 215 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen, dat in de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserij-producten een artikel 4bis, § 1, tweede lid, invoegt dat de beroepsverenigingen machtigt, middels overeenkomsten van het bedrijfsleven, de overdracht van leveringsrechten van bieten van de titularis naar een derde te regelen, worden vernietigd, in zoverre die machtiging toelaat die overdracht te onderwerpen aan het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat.

Wat het derde middel betreft

5.B. Het derde middel is afgeleid uit de schending van artikel 11 van de Grondwet en artikel 1 van het aanvullend protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 20 maart 1952, goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955.

Het Hof kan geen kennis nemen van middelen die de directe schending van artikel 11 van de Grondwet of van internationale verdragen aanvoeren en waarin overigens niet is uiteengezet hoe het niet in acht nemen ervan een schending van de artikelen 6, 6bis en 17 van de Grondwet zou inhouden.

Om die redenen,

Het Hof

vernietigt artikel 215 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen, in zoverre het de beroepsorganisaties machtigt, door overeenkomsten van het bedrijfsleven, de overdracht van leveringsrechten van bieten afhankelijk te stellen van het schriftelijk akkoord van de titularis van de rechten die het genot van gronden overlaat.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 9 juli 1992.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

J. Wathelet